

GAZETA TRANSILVÂNIEI

Redacţia şi Administraţia
E PLAZA LIBERTĂŢII BRAŞOV. —
 TELEFON 226.
 Abonament anual 660 lei.
 *Căsu stălmăte 800 lei.
 Anunţuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Bariţiu

Apare de trei ori pe săptămână

D-l Vintilă Brătianu umflându-se în pene a „proclamat erii la clubul liberal din Bucureşti răsturnarea guvernului.

A fost însă circumspect: a declarat că „nu fixează termenul de răsturnare.

Paşte murgule. . .

Sacul cu grăunţele

S'a deschis din nou sacul cu grăunţe în judeţul Braşov.

Deodată cu sosirea la Braşov a fostului ministru Alexandru Lapedatu, sub a cărui patronaj se frământă organizaţia liberală din Braşov, au început prin satele judeţului nostru „inscrerile” în partidul liberal. Deocamdată s'au pus la dispoziţia agenţilor, între cari se găsesc şi câteva feţe bisericesti, 200.000 lei, pentru a strage pe sătenii în mrejele zdrănjuite ale partidului liberal.

Beutura curge la sate şi tot astfel şi sudalmele la adresa guvernului din gura agenţilor becisnici.

Este aceasta vechea propagandă şi ruşinosul obicei al liberalilor. În loc ca conducătorii lor să se prezinte la sate şi să ţină întruniri, la lumina zilei şi în suzul tuturor, aşa cum fac fruntaşii P. N. T., ei se înfundă prin crâşme şi acolo lângă pshară cu beutură spurcată corup şi siluesc conştiinţele celor slabi.

Dar să nu mai perdem vorba cu aceste apucături nenorocite!

Noi ştim una şi bună. Guvernul d-lui Maniu munceşte din greu şi în munca sa de refacere a ţării, pe care liberalii au adus-o la marginea prăpăstiei,

se bucură de deplina încredere a Inaltel Regenfe.

Cu prilejul cercetării satelor noastre din judeţ parlamentarilor judeţului au expus greutăţile ţării, isvorâte din moştenirea nenorocită lăsată de guvernările din trecut şi au arătat sforţările pe cari parlamentul şi guvernul le fac pentru a scoate ţara din năcaz. Ţăranii noştri au înţeles, cu mintea lor sănătoasă şi cu sufletul lor curat, greua situaţie a ţării şi s'au declarat gata să stea în ajutor guvernului în aceste zile de grea încercaere.

Dacă cu toate acestea se mai găsesc prin sate oameni, cari cred că înscriindu-se în partidul liberal fac bine ţării, noi nu-i putem opri. Cine doreşte ca cei cari au jefuit şi nenorocit ţara timp de atâţia ani, cari au oprit dela vot pe oameni bătându-i, arestându-i şi furându-le voturile, să vină din nou la cârma ţării, — să fie sănătos.

Noi ne urmăm drumul nostru drept, căci avem credinţa tare, că singurul guvern care poate scăpa ţara din năcaz şi să facă bine ţării noastre este guvernul d-lui Iuliu Maniu.

Dela această credinţă nu ne poate nimeni clinii.

boala şi neamul de bălării îndrăgostite de plantă.

la schimb-o pe alt loc: şi ai să vezi că rodul se măreşte, boala scade, bălăriile se împuţinează.

Această observare a făcut pe agricultorii înaintaşi să chibzuiască şi să întocmească fel de fel planuri, ca să potrivească mai bine: rânduirea plantelor una după alta, în așa chip ca ele să nu sărăcească prea mult pământul, ci să-l găsească mai pregătit cu hrana care le place mai mult.

Această rânduire a plantelor întocmită cu multă chibzuinţă se chiamă rotaţiune, fiindcă plantele vin una după alta pe aceeaşi parcelă, ca roata.

Iar lucrarea de împărşire a pământului în tarlale pe care are să se facă rotaţiunea, se chiamă asolament (dela cuvântul solă, care înseamnă tarla).

Adeseori lumea amesteacă cuvintele acestea amândouă: asolament şi rotaţiune; dar nu e nici o pagubă din asta!

Cum se face rotaţia.

Nu e lucru greu să faci „rotaţia”, când ai pământ prea puţin. Ţii seamă că dacă anul acesta i-ai pus grâu, la anul îi pui porumb (ori altă prăşitoare). Dacă ai ceva mai multşor, îl împarţi în două şi pui pe o tarla o plantă care se prăşeşte (cum e porumbul) şi pe altă tarla o plantă care nu se prăşeşte (cum e grâul); iar anul viitor, faci schimb.

Dar nu e nici așa ușor; căci dacă te ții numai de rotaţiunea porumb-grâu (ori porumb-orz, ori porumb-ovăz), prea se secătuieşte pământul și trebuie îngraşat. Rotaţiunea de doi ani a sărăcit pământul din sudul Italiei; și multe din pământurile țării noastre au sărăcit tot din pricina aceasta.

De aceea, oricine poate, adică cine are mai mult, trebuie să caute o rotaţiune la trei ani: pe aceeaşi parcelă să nu vină rândul aceleiaşi plante mai curând ca trei ani (un an de, doi nu). Este bine deci, ca la grâu și porumb să se adauge încă o parcelă: ori cu mazăre, ori fasole, borceag, trifoi, pepeni.

Nu este însă tocmai ușor să faci un bun asolament și o bună rotaţie când ai ceva mai mult pământ și vrei să te ții de toate regulile.

Trebuie să ții seamă de mai multe lucruri.

Așa de pildă:

1. Felul pământului: Dacă pământul e nisipos, plantele prăşitoare (cum e porumbul) trebuie să vie la rând cât mai rar, iar cele neprăşitoare (cum e grâul și trifoiul) cât mai des.

Pe cântă vreme cu pământul argilos (lutos) lucrurile se petrec tocmai dimpotrivă: el cere să fie prăşit cât mai des.

2. Bogăţia pământului. După o plantă care sărăceşte pământul (ca de pildă sfecla de zahăr, grâul, meul, paringul, tutunul, etc.) se pune una care se mulţumeşte cu mai puţin sau care chiar îl drege, cum sunt mazărea și trifoiul; iar după mazăre ori trifoi (care îmbogă-

lesc pământul) se pune grâu, orz ori sfeclă. Sfecla și mazărea nu pot veni pe același loc, cu folos, decât la 4—5 ani; dacă le pui mai curând, trebuie să ingrași zdravăn pământul, mai ales pentru sfecla de nutreț, și mai puțin pentru cea de zahăr.

Iar lucerna și trifoiul trebuie să aștepte de două ori mai mult decât a durat verde pe loc.

3. Felul rădăcinilor. După o plantă cu rădăcini subțiri, fireoase, care nu se înfig prea adânc, trebuie să urmeze planta cu rădăcina adâncă (după grâu merge sfeclă; și după sfeclă, orz).

4. Durata culturilor. După o plantă care se culege toamna târziu, vine una care se seamănă primăvara. Iar cele care se seamănă toamna, trebuie să vină după una care s'a cules mai de curând.

5. După plante care se prășesc (porumb, cartofi, fasole) vin plante care nu se prășesc (grâne).

Pentru a se ține seamă de aceste reguli, cine are mai mult pământ, obișnuiește asolament cu rotație la patru ani.

Pământul se împarte în patru tarlale. În anul întâi tarlăua No. 1 se pune cu porumb; No. 2 orz; No. 3 mazăre; No. 4 grâu.

În anul al doilea se învârtește hora la dreapta, așa că unde a fost porumbul vine orzul; unde a fost orzul vine mazărea; unde a fost mazărea (ori trifoiul) vine grâul; unde a fost grâul, vine porumbul. Și tot așa, mereu la dreapta, pentru anii următori, când, împlinindu-se patru ani, vine fiecare la locul de unde a pornit; și o începe dela capăt.

Impreunarea pământurilor.

Lucrurile nu se petrec însă pretutindeni după același calendar.

Plugarul trebuie să se uite și la alceva: să producă marfa pe care o poate desface mai cu preț și mai repede. Și firește, că acest lucru împiedecă de multe ori socotelile de acasă! Așa de pildă agricultorul de lângă oraș n'o să se ție de aceleiași reguli ca agricultorul din Bărăgan. Lângă oraș se caută mult zarzavaturile, laptele și carnea.

Firește că aci plugarul își va întocmi un asolament și o rotație care se întemeiază mai mult pe grădinarie și fânețuri.

Alt asolament și altă rotație (întemeiate poate pe grâu, ori pe orz și pe porumb), își face plugarul din Bărăgan.

În agricultură nu merge după tipic. De aceea are omul: ochi să vadă — și minte să înțeleagă.

Lucrul de căpetenie este să judeci: în ce stare lasă pământul cutare plantă; și pentru care plantă nouă se potrivește mai bine pământul în starea aceea. Și alegi, dintre mai multe, care-ți place.

O greutate mare în alegerea rotațiilor în cultură stă în aceea că alegerea nu atârână nu-

mai de ce vrei d-ta, ci și de aceea face vecinul d-tale.

Plugarii noștri mărunți au pământul risipit în toate părțile. Și e foarte greu de ținut rânduiala și paza pe un câmp împetrișat, mai ales cu obiceiurile noastre.

Se cer aci două lucruri, pe cari trebuie să le facă Statul cu autoritățile pe deoparte — și întovărășirea plugarilor pe de altă parte.

Statul cu autoritățile: mai multă rânduială în poliția câmpului. Autoritățile locale au ordin să aplice legile în ființă. Iar ministerul de agricultură va veni cu o lege mai completă și mai gospodărească de poliție a câmpului.

De asemenea, o comisiune a ministerului cercetează acum o lege nouă, zisă de Comasare — după care din când în când, plugarii luminați vor putea să-și adune „petecele mărunte la un loc, sau în două trei, după cum o fi felul pământului, ori nevoile locului.

În alte țări, o astfel de lege, e în ființă de mult timp și ea a dat roade bogate: economie de timp cu alergătura dela o parcelă la alta, înlesnire de pază, rotații mai potrivite, etc. Ungurii o au de mulți ani. Și cu toate că în Transilvania populația românească a fost nedreptățită la aplicarea legii, am găsit un saf care mi-a cerut să aducem mai repede legea Comasării.

Dar folosul unor astfel de legi — cum e Comasarea și poliția câmpului — nu este de loc simțitor, dacă buna înțelegere între plugari nu le însoțește pas cu pas. Am găsit sate unde plugarii se înțeleșeseră între ei ca într-o parte a câmpului să pună toți păioase (grâu, ovăz, orz) și în alta porumb. Iar în anul următor se făcea schimbul între cele două câmpuri.

În Transilvania sunt multe sate unde se fac trei câmpuri, unul din ele lăsându-se pentru izlaz. Multe lucruri bune pot face ei, dela ei, plugarii luminați.

De aceea spunem și repetăm mereu: fără de luminarea d-voastră, a plugarilor, nu putem alege repede unde trebuie: sporirea rodului.

I. Mihalache,
 Ministrul Agriculturii.

Regentul Buzdugan bolnav. Regentul Buzdugan se află de câteva zile bolnav. În buletinul medical publicat erii se spune, că inflamația faringelui e ameliorată și că nu există nici o complicație pulmonară. În cursul zilei de ieri Inaltul Regent a fost vizitat de d-nii I. Maniu și Al. Vaida-Voevod.

Serbările dela Turda. La ședința festivă a secțiilor literare și științifice ale „Asociațiunii” care va avea loc la Turda, 6 Octomvrie, (va conferența din partea secțiilor d-l prof. G. Bogdan-Duică despre „Un examen la gimnaziul din Blaj în 1799”.

Faceți rotația semănăturilor!

Scrisoarea a 6 a a d-lui Ion Mihalache către plugari.

V'am spus și vă repet că eu liniște nu pot avea până n'oiu vedea agricultura noastră în rândul agriculturii din țările cu care ne concurăm.

Cu legi, cu măsuri administrative, cu ajutorul statului, cu ajutorul așezămintelor de credit sau de vânzare — dar totodată și cu ridicarea minții plugarului — trebuie să ajungem cât mai repede la ținta noastră: sporirea producțiunii.

Prin această a șasea scrisoare voi arăta minții plugarului un izvor nou de sporire a producțiunii: rânduirea plantelor cultivate pe o bucată de pământ.

La această înțelepțească rânduire trebuie să ne ajutăm unul pe altul: Statul și plugarul.

1. Ce trebuie să știe plugarul?

Că dacă semeni, an după an aceeași plantă în același loc, rodul se împuținează.

Iar dacă știi cum să rânduiești plantele una după alta pe același loc, rodul sporește.

2. Ce trebuie să facă Statul? Să înlesnească pe plugarii cari vor să-și facă rânduială la culuri — fie prin măsuri de „poliția câmpului” — fie prin măsuri cari să înlesnească adunarea la un loc a petecelor mărunte.

3. Iar ce face Statul, trebuie să meargă mână în mână cu ce va face plugarul — căci altfel

strădania se duce în vânt — și din lege, or cât ar fi de bună s'alege praful.

Cultura plantelor.

Și acum să arăt temeiul acestor trei puncte.

Cine nu știe că „nu merge grâu după grâu”?

Adică de mers, merge — dar dă rod puțin, mult mai puțin decât dacă îl semeni după porumb, or mai ales după mazăre sau fasole.

Agricultorii cumiși au băgat de seamă că așa e cu ori ce plată cultivată: când se sfârșește viața ei, dacă n'o mulți în altă parte, pe alt loc, puterea de rodire, slăbește.

Pământul „obosește” și el tot hrănind mereu și aceeași plantă; — se zice: „oboseală de trifoi”, „oboseală de sfeclă” ș. a. m. d.

Și e firesc să fie așa. Aceeași plantă — cu aceleași rădăcini, — îl sugă an cu an din aceeași parte: ori de d'asupra, dacă are rădăcinile fireoase cum e grâul; ori dela fund, dacă are rădăcinile înfipte adânc, cum ar fi sfecla, lucerna.

Iar dacă știi cum să le învârtești una după alta, vii cu planta tot mereu la masa plină, adică la pământul odihnit gata.

Unde mai pui că fie-care plantă are boala ei și burienele ei. Tot semănând-o pe loc în toți anii, se încuibază zdravăn

Sfințirea steagurilor organizației P. N.-T. din Sălaj

Marea întrunire național-tărănistă din orașul Carei.

Duminecă orașelul Carei din județul Sălaj a trăit clipe de în-suflețire. În prezența d-lor mi-niștri Voicu Nițescu, Sever Dan și numeroși parlamentari națio-nal-tărăniști, a avut loc sfințirea celor 120 steaguri ale voi-nicilor din județul Sălaj. A fost o sărbătoare, la care a participat cu trup și suflet toată suflarea românească din acele ținuturi.

Sfințirea steagurilor și so-lemnitățile depunerii jurămân-tului a avut loc într-o piață din marginea orașului, cu pavili-oane și tribuni ridicate anume în vederea desfășurării acestor mari festivități. Înainte de înce-perea serviciului divin, d-l de-puțat Iuliu Coroianu, organiza-torul și animatorul acestor ser-bări, a urât bun venit oaspe-ților și a făcut un scurt raport asupra mișcării tineretului națio-nal-tărănesc din județul Sălaj.

Urmează apoi slujba reli-gioasă oficiată de protopopul ortodox Borza și vicarul gr.

cat., Gherea, ajutat de canoni-cul Mureșan și un mare număr de preoți.

După oficierea Te-deumului părintele-canonic Mureșan și d-l deputat Gh. Văleanu au rostit cuvântări patriotice.

D-l dr. Viorel Tilea, deputat și conducătorul delegației che-mării-le din Cluj, aduce salutul conducerii organizației centrale a tineretului național-tărănesc, care încă din anul 1916 a în-rolat sub steagul partidului națio-nal-tărănesc condus de d-l Iuliu Maniu, tineretul intelectual dela orașe.

Profesorul Stieger (șvab) a-duce în limba germană, salutul șvabilor din jud. Sălaj, grupați cu toții sub drapelul național-tărănesc. Asigură înalta Reg-ență și guvernul d-lui Iuliu Maniu, de loialitate și devota-ment.

D-l prof. și deputat Victor Cădere, aduce salutul Ardea-lului de vest și solidaritatea ti-neretului din jud. Bihor.

Discursul d-lui ministru dr. Voicu Nițescu

În uralele asistenței, d-l dr. Voicu Nițescu a rostit următoarea cuvântare:

Sunt dușman al tuturor para-delor la baza cărora stă focul de pace. Și dacă am venit aici, am venit pentru că am ferma credință în țaria celor ce facem azi. Partidul nostru care a fost dător de viață atâtă timp, astăzi ca niciodată se confundă cu însăși națiunea întreagă. Această splendidă sărbătoare națională e o mândră afirmare. Voi moștenitorii și iobagii nobililor de altă dată, voi cari sunteți urmașii celor mai apăs-ași celățeni și urmașii acelora cari în viață n-au avut parte decât de foarte puțină bucurii, voi fraților, moștenitorii celor ce au răbdat mai mult pe fața pământului, sunteți astăzi pre-ocuparea de căpetenie a noas-tră. Cărturarilor de aici au fost aceia cari pentru menținerea sentimentului național au răbdat temnițe grele cărturarii voștri au fost aceia cari pentru ca să poată avea nașta română zile de bucurie ca cea de astăzi, au răbdat lanțurile închisorilor păsărând astfel aprinsă flacăra la căpătâiul neamului nostru.

De aici s'a ridicat marele pa-triot Ioan Maniu, aici a trăit și aici s'a luptat pentru neamul românesc marele Coroianu și spre cinstea și mândria voastră, acest jiuț a dăruit neamului românesc și pe Iuliu Maniu. (Mulțimea strigă: să trăiască!) Pentru ca să înțelegem și mai bine bucuria zilei de azi să vă amintiți că numai anii trecuți patimile voastre semănau cu patimile din trecut. Ați văzut mai anii trecuți furându-vi-se drepturile voastre, avaturile voas-tre, ați văzut batjocorită truda voastră. Astăzi însă sunteți li-berți, puteți lucra și vă puteți bucura după vrerea sufletului vostru. Voi sunteți liniștiți, căci știți că faptele și avutul vostru astăzi se bucură de protecția deplină a legii și a guvernului. Voi știți că actualul guvern în această direcție este cea mai integrală garanție.

Fraților, știți bine că pentru a ajunge la România Mare a trebuit să trăim veacuri întregi în suferințe, jertind sângele nostru și știți câte vieți româ-nești s'au stins pentru această în temnițe. A fost o jertfă, cum nu au avut multe neamuri și vă întreb, este cu puțință ca ne-

dreptatea mai multor veacuri să se prefacă în dreptate perfectă în câteva zile? Voi știți că a-ceasta nu se poate, dar în ace-laș timp sunteți liniștiți și fiind că în fruntea voastră aveți oam-enii cei mai cinstiți din a-ceastă țară, oamenii cari vor pune ordine în țară și muncesc din greu ca țărâniimea să albe o viață mai tihnită.

Noi muncim mult și din greu pentu neamul nostru și înde-osebi pentru țărani, căci bine știm că dacă nu reușim a ri-dica țărâniimea, nimic, ori nu mai prea puțin, am făcut. Vrem să vă facem de aceea cetățeni conștienți de drepturile și dato-riile voastre, vrem să vă facem apărători țării, vrem ca voi să fiți stăpâni inteligenți și bine luminați ai propriei voastre Pa-trii.

Și acum când mă uit la a-ceastă mare de tineri înfăcărâți, imi vine să vă întreb: cine sunt voiștii?

Tinerii aceștia sunt viito-rul partidului și viitorul țării. Pe acești tineri vrem să-i creștem în iubire adân-că față de țară, de neam și în iubire curată și fanatism pentru dreptate și legalitate. Astfel creșcuți, vrem ca a-cești tineri să apere insti-tuțiile constituționale și li-bertatea în exprimarea vo-înței poporului. Țin să ac-centuez cât se poate de pro-nunțat că noi n'am fost, nu suntem și nu vom fi nicio-dată împotriva instituțiilor noastre constituționale, din contră noi vrem să dăm peste mâna acelora cari vor să le schimbe. Vom apăra noi și cu acești tineri pre-stigiul Coroanei și vrem să mărim acel raport de a-dâncă înțelegere între po-por și Coroană; vrem să transmitem această adâncă înțelegere și generațiilor ce vor urma.

Să se știe că organiza-țiile de voiștii nu se vor sub-stitui organizațiilor cari a-pără fruntariile și liniștea țării noastre, căci ei iubesc prea mult scumpa noastră armată (strigăte: trăiască

armata), ca să se gândească la asemenea acțiuni cari nu intră în vederile noas-tre. În schimb din acești ti-neri vom crește și din a-ceste rânduri vom furniza armatei elementele cele mai mult încălzite de patriotism și dragoste de neam.

Cu acești tineri alături de cei antrenăți în viața publică, vom pune temelie solidă țării noas-tre, zidind această temelie pe sufletele voastre tinere.

Mulțumindu vă în numele re-gimului nou, în numele regimu-lui ales de voi, vă doresc să rămâneți ostași credincioși ai partidului țării și apă-ători cre-dincioși ai sufletelor răsăite din acest frumos colț de țară.

Un cuvânt către minoritari.

Minoritarilor, în numele că-roră s'a rostit aici în fața noas-tră în limba lor maternă acea adânc înțelegătoare vorbire, le spunem în toată conștiința că, noi altă dată ne-am luptat pen-tru libertate, (chiar și cel ce vă vorbește acum 23 de ani se afla în închisoare pentru lupta națională în a cărui serviciu a stat) și nu noi vom fi acela cari vom deveni apăsătorii al-toră. Să le servească drept ga-ranție trecutul nostru, sufletul înțelegător al lui Iuliu Maniu, și acest popor românesc, înșiruit aici în rânduri sărbătorești, care a dovedit prin fapte, spi-ritul tolerant și înțelegător față de frații lui de altă limbă.

Dr. cerem minoritarilor să aibă în vedere că ceea-ce am clădit din greu și suferință prin

jertfe nenumărate și prin spri-jinul oamenilor mari ai lumii civilizate vrem să fie respectat și iubit de toate neamurile col-locuitoare, să se supună și ele cu înțelegere cărmuirii și să iubească poporul românesc, și atunci nu vor găsi o altă țară mai iubitoare pe acest pământ ca scumpa noastră țară româ-nească.

În plină înțelegere vom reuși astfel să clădim și cu ajutorul lui Dumnezeu din această țară un cămin plăcut pentru toți. Să avem încredere în acel Atoptu-ternic căruia și în trecut ne-am spovedit chinurile și suferințele și care ne-a împărțit cu sfânta cuminecătură binefăcătoare a Sa. Cu ajutorul lui și cu dra-gostea față de cărmuirii vom ridica pe aceste frumoase ho-tare o țară frumoasă care să stea demnă alături de alte țări.

Urmași întotdeauna sufletul părinților voștri, ai marilor voș-tri predecesori și urmași cu sfințenie șoapta curată a sulle-telor voastre. Să trăiți în fericire într-o mulți ani.

(Urlele nesfârșite).

După solemnitatea sfințirii steagurilor și depunerii jură-mântului a urmat defilarea voi-nicilor, în sunetele fanfarelor.

A urmat apoi la primăria o-rașului o recepție la care au luat parte toate autoritățile și reprezentanții instituțiilor publice, după care asistența a trecut în sala restaurantului „Regele Ro-mâniei” unde a avut loc ban-chetul.

Cu trenul de seară d-nii mi-niștri s'au reintors în Capitală.

Dela Conservatorul „Astra”.

Anul școlar la Conservatorul „Astra” s-a început Marți 1 Oct. a. c. ora 6 seara printr-un ser-viciu divin oficiat de preotul Dr. P. Debu în prezența corpu-lui profesoral și a elevilor.

Au vorbit păr. Debu, arătând importanța acestei instituții pen-tru Brașov și urând profesori-lor și elevilor dragoste de muncă și succese frumoase.

D-l Bobescu, directorul Con-servatorului a exprimat recu-noștință inițiatorului înființării acestui așezământ cultural, pro-punând ca sala de prelegeri să fie numită de azi înainte „Sala Dr. Tiberiu Brediceanu”. În-deamnă apoi pe elevi la muncă pentru dobândirea de cunoștințe în domeniul artei muzicale.

Inscrierile la Conservator s-au mai prelunțat până la 5 Oct. c.

Dela cooperativa „Tărăncuța”

Din com. Sita Buzăului Jud. Brașov primim următoarele:

Fiind de interes public coo-peratist cu onoare vă rugăm să binevoiiți a insera gratuit în co-loanele foaiei D-Voastră, știrea că la Cooperativa „Tărăncuța” din Comuna Sita-Buzăului jude-ful Brașov, s'a furat sigilul Cooperativei prin luna August, depe teighea din prăvălie, for-mat patrat din cauciuc, pe care îl declarăm nul în mâinile ori-cui se va găsi, nefiind valabil fără semnătura, președintelui Coop. Ioan S. Banciu sau vân-zătorul Nec. Tohăneanu. — Tot-odată Cooperativa fabricându-și un nou sigiliu format oval tot din cauciuc.

Cu toată stima, Preș. Coop. Tărăncuța, Sita Buzău I. S. Ban-ciu.

„Călăuză fericirii”

Cauza mizeriilor omenești.

Omul leneș și nevoiaș cea mai grea sarcină pe pământ se înțelege. Orice nu e bun, din lene s'a născut. Unde mai multă lene, acolo și sărăcia și bleste-mății și mai multe. Gândirea la cele rele isvorăște din lene. Le-nea cu silința, pururea împotrivi-vă; una te trage în pat și alta te scoală din pat; una picerele țile frânge și alta țile înțepe-nește; una te lasă să mori de foame și alta te întrebuințează peste măsură. Lenea lesne îți aduce moliciunea cea mai dulce, ce la peire te duce. Lenea, ven-in cel mai primejdios. Lenea sufletul la adormire îl duce. Le-neșul simțire n'are. Leneșul pu-rurea lipsit de sărăcie. Leneșul pururea la sărbători se gândește. Leneșul cu lenea în păntece s'a născut. Leneșul destoinicie și de are, n'o cunoaște. Leneș-ul unde calcă mărăcinii cresc din pământ, iar muncitorul unde calcă rod peste rod scoate. A-lege care-ți place. Lenea sărăcia omului. Lenea te omoară când cu totul te cuprinde. Cel leneș și moleșit pururea ticălos, cel inimos pururea vesel și în des-tulaf. Pe cel leneș numai biciul îl mișcă din loc.

Publicațiune

Banca „Parsimonia” Institut de Credit și Economie în Bran jud. Brașov, ține licitație publică pe ziua de 17 Octombrie 1929 ora 10 a. m. la biroul institutu-lui în Bran, pentru darea în an-treprinză a construirei unui lo-cal pentru Bancă. Prețul după deviz este de Lei 720.000.

Planul, devizul și condițiuni detailate se pot obține în fie-care zi de lucru la biroul Bancii în Bran.

Bran, la 1 Octombrie 1929.
1080 1-1 Direcțiunea.

Chestiunea taxelor de înscriere la școlile de ucenici din Brașov — O lămurire.

Înrucât în chestiunea taxelor școlilor de ucenici, nu s'a pu-tut obține nici o înțelegere pa-snică cu forurile școlare din lo-calitate, conducerea corporației meseriașilor s'a adresat direct Ministerului Instrucțiunii pentru revindicarea drepturilor sale.

Considerând că direcțiunile școlilor de ucenici au refuzat înscrierea uceaiților, cari n'au putut achita suma de 650 lei, taxă de înscriere fixată în mod arbitrar, pe de altă parte, Inspector-șul școlar a refuzat cererea corporației de a face înscrierile pentru suma de 350 lei până ce Ministerul va decide în chestiune, iar considerânți și faptul că soluționarea Ministe-rului întârzie, am crezut necesar să redactez un memoriu o-biectiv și să-l prezint d-lui Mi-nistru.

Acest memoriu l'am înaintat personal Ministerului Instruc-țiunii în ziua de 30 Sept. a. c., unde d-l Director General Pur-cariu a primit memoriul cu cea mai perfectă înțelegere și sub No. 129,194/1929 d-l subdirector General Crișan mi-a dat în scris că nici la școlile de Stat și nici la cele orășenești pentru ucenici nu se poate în-casa drept taxă de înscriere o sumă mai mare de 350 lei. Iar dacă s'a plătit o taxă mai mare, se va cere restituirea diferenței date în plus.

Tot sub No. 129,194/1929 a trimis Ministerul și ordinul în scris către d-l Inspector-șef al Regiunii școlare Brașov, în care se cere executarea ordinului personal al d-lui Ministru al In-strucțiunii, dat sub No. 127,336 — 1929, în sensul căruia taxele de înscriere la școlile de Stat și orășenești pentru ucenici nu pot fi mai mari de suma de 350 lei. În baza celor de mai

sus, rog pe fiecare coleg me-seriaș al cărui ucenic nu este încă înscris, să-și trimită uce-nicul cu suma de 350 lei pen-tru înscriere, iar cel ce a plătit deja 650 lei, să ceară restitui-rea diferenței de 300 lei. Do-vezile necesare pentru încasa-rea diferenței corporația le pune la dispoziția celor interesați.

Tot dela acest loc tre-bue să-mi exprim regretul pentru cazul că din cauza demersuri-lor mele impuse de împrejurări inevitabile, ar obveni vre-o schi-imbare ce ar contribui înrucătva la eliminarea acelei armonii care între forurile școlare și meseriași cimentase cele mai bune raporturi.

Căci, susțin și acum și am accentuat și în fruntea delega-ției prezentată Ministerului în luna Iunie, cât și în interpela-ția făcută în Parlament în luna Iulie că, corpul didactic dela școlile de ucenici tre-bue re-tribuit omenește. În baza schim-bului de idei avut la Minister, voi face propuneri concrete conducerii școlilor de ucenici în acest sens, și pentru realiza-rea doleanțelor corpului didac-tic cu plăcere stau la dispozi-ție. Însă nu am putut trece cu vederea că aproape întreaga acoperire bugetară să fie în-cărcată exclusiv meseriașilor sărăciți și grevați de sarcini atât de insuportabile.

Brașov, 30 Sept 1929.

Cu deosebită stimă:
Béni Szabó,
deputat, președintele corporației meseriașilor.

Curs special pentru cores-pondența comercială germană, durată 3 luni, începere 1 Oct. Prenotări la Cartea românească.

Medicul poporului

Intărirea corpului

O armă foarte bună și puternică în lupta contra boalelor vom câștiga prin purtarea de grije, ca corpul nostru să fie totdeauna în bună stare și tare. Sunt boale, cum este de exemplu tuberculoza (oftica) la care chiar dacă ajung în corpul omului microbii, până corpul se află într-o stare bună și tare, microbii nu se dezvoltă, nu îmbolnăvesc pe om. De îndată însă ce corpul omului începe a slăbi, boala se dezvoltă în corp. Așa stând lucrul, să îngrijim bine de corpul nostru, dacă voim ca să rămânem feriți de multe boale și, dacă voim ca să trecem mai ușor peste boalele în care am ajunge.

1. Nutrimentul. Nutrimentul, care-l dăm corpului nostru prin mai multe feluri de mâncări, are scopul, de a înlocui pierderile, pe care le suferă corpul în urma multor lucrări ce trebuie să săvârșescă. Acest nutrient trebuie să fie îndestulător, dacă voim ca pierderile suferite să fie bine întregite. În cazul contrar, dacă pierderile nu sunt întregite numai în parte, corpul pierde din putere, puterile omului scad și omul slăbește. Fiecare, care a văzut umblând o mașină, știe că aceasta numai atâta timp va merge cu iușeala pe care voim noi ca să o avem, până când are destul foc, destul căldură. Îndată ce noi nu întregim pierderea de căldură, nu punem destule lemne pe foc, mașina începe a merge mai încet și cu cât întregirea materialului pierdut este mai slabă, cu atât iușeala va fi mai mică până ce mașina ajunge la o iușeală atât de mică, încât și cea mai slabă putere, puterea unui copil, este în stare ca să o oprească. Întocmai astfel stăm și cu corpul omului. Cu cât nutrimentul va fi mai neîndestulător, cu cât pierderile avute zi de zi în urma muncii oboșitoare ce trebuie să o săvârșescă corpul nostru, vor fi întregite mai slab, cu atât mai mult vor scădea puterile, până ce slăbirea ajunge atât de departe încât, după cum mașina puternică care cu puterea ei sfărâmă pietre și taie fierul și în urmă poate fi oprită de puterea unui copil, așa și corpul nostru se va îmbolnăvi și de cel mai mic vântuleț care trece pe deasupra lui.

Țara noastră se află în fericita stare că ne poate da tuturor nutrimentul din belșug și ne poate da toate nutrimentele de care corpul nostru are trebuință ca să-și întregescă pierderile avute. Nu ne lipsește nimic din ceace poate întări corpul nostru. Până acum țărânul era ținut în sclăvie, i se dădeau numai sfărâmiturile ce rămăneau de pe masa ciocilor. Astăzi, țărânul va fi pus în stare bună, va putea avea pâinea lui, nu făcută din mălai stricat, ci din grâu ales, va putea avea vacile lui bine îngrijite, pline cu lapte, va putea avea porcii lui, cari să-i îndulcească casa, va putea avea totul ceace-i poate întări corpul. Va putea avea totul de ceace are trebuință.

Nu e nevoie ca să înșirăm aici care nutrimente sunt mai bune, care au o valoare nutritivă mai mare. Aceasta nu este de o așa mare însemnătate. Toate alimentele pe care le avem la țară sunt bune. De mult mai mare însemnătate este ca să știm și să fie fiecare dintre noi conștient de aceea, că corpul nostru, dacă voim să-l păstrăm în stare bună și tare, are nevoie de nutriment îndestulător

pentru susținerea puterilor lui. Și de asemenea este de foarte mare însemnătate ca să știm cum trebuie să pregătim nutrimentele pe care le avem din belșug prin toate colțurile pământului românesc.

Pregătirea bună a bucatelor pe care le avem, este de mare însemnătate. Mașina pe care o mânam cu foc, trebuie să-i dăm lemne. Nu este însă tot una care sunt lemnele.

Lemnul este tot lemn, ori este uscat, ori verde și ud. Și totuși vedem, că dacă voim ca mașina să meargă cu iușeala pe care o dorim noi, ca să avem, trebuie să-i dăm lemne uscate, altcum, cu lemne verzi vom avea neceaz mai mult și iușeală mai puțină.

Așa stăm și cu hrana pe care o dăm corpului nostru. Ca să înlesnim munca corpului, ca să nu-i facem mult neceaz, ca hrana

să poată fi luată cu mai multă ușurință de corp, trebuie să o punem înainte într-o formă plăcută, trebuie bine pregătită. Astfel, întocmai ca la mașină, neceazul va fi mai mare, și puterea, pe care ne-o dă hrana, mai puțină. Până acum țărânul se îngrijea prea puțin de pregătirea bucatelor. Iși zicea, tot una este, într'un loc merg toate, ori rău, ori bine pregătite. Și totuși nu este totuna. Să purtăm mai mare grijă la pregătirea bucatelor noastre, dacă voim ca bucatele să fie întăritoare pentru corpul nostru și dacă voim să fim apărați de multe boale. În fiecare comună este cineva care are mai multă pricepere pentru pregătirea bucatelor: preoteasa, învățătoarea, sau altă femeie din comună. La acestea să meargă femeile din sat și să învețe o pregătire mai bună a mâncărilor. Prin multe locuri sunt școale în care se învață cum trebuie pregătite mâncările, și nădăjduim că se vor face și mai multe astfel de școli. Acolo să meargă fetele din sat ca să învețe cum să le gătească viitorilor bărbați bucatele.

Dr. N. Căliman.

Din cartea bunului gospodar

Boalele animalelor noastre de casă.

Boalele de piele.

Pecinginea.

Pecinginea este o boală, care se arată pe pielea animalelor înfrizându-se mereu, dacă nu se combate din timp. Pielea unde s'a arătat pecinginea e umedă, iar părul se zbârleşte și parte cade jos. Animalul simte adeseori o mâncărime. Învechindu-se boala, pielea începe a se coji, se zbârleşte și se usucă. Boala aceasta se arată pe diferite părți ale corpului animalului, mai cu seamă pe spinare și pe pânțele. Ea se întinde aproape la toate animalele și rare ori se ia și la om. Cele mai bune mijloace de leuire sunt oxid de zinc cu vaselină și glicerină cu tinctură de iod, cari se pot cumpăra la cea mai apropiată farmacie. În cazul unde boala fiind învechită nu se poate leui de grabă, e bine să se ceară sfatul medicului veterinar.

Degerătura.

Dacă lucrăm cu vitele noastre lărna pe ger mare mai lung timp sau le lăsăm să steie mai multă vreme neacoperite în frig atunci le degeră unele părțile corpului.

Nu toate animalele suferă la fel din cauza gerului. Unele mai mult, altele mai puțin. Cei mai gingași sunt caii și câinii, pe când porcii, oile și iepurii suferă foarte puțin de ger.

Animalele degerate să nu le băgăm în grajduri calde de odată, ci la început să le lăsăm să steie mai mult timp în grajduri reci, iar părțile degerate să le frecăm ușor cu zăpadă și după aceea să le ungem cu glicerină iodată. Dacă animalele sunt triste și nu mănâncă e bine să le dăm vin fierț nu prea fierbinte, ceafa neagră călduță sau apă cu ceva spirit.

Arsura.

Arsura la animale poate proveni din cauză de foc, de apă clocotită sau din cauză de medicamente ca acid sulfuric, var nestins etc.

Tratamentul arsurilor depinde de natura lor, dacă rănilor sunt mari și adânci sau mici și puțin adânci. În cazuri ușoare se

poate începe un tratament și fără avizul unui medic veterinar. Rănilor trebuie spălate cu apă rece în care să se toarne puțin acid-fenic, creolină sau lisol. După spălat să se pună o turță de vată sau călți curași, muiăți în medicamentele sus amintite, iar deasupra se pune o turță mai mare de vată sau călți dar uscată și rana să se lege. Să se schimbe legătura odată, la început chiar de două ori pe zi. La arsuri cu răni mari și adânci să se cheme numai de-cât medicul veterinar.

Coșurile.

Coșuri sunt niște umflături mai mici sau mai mari, cari se văd adeseori pe pielea de pe spatele bovinelor mai cu seamă

la mânzași și vișei. Coșurile acestea au o gaură mică prin care dacă apăsăm bine, iese afară un vierme negricios destul de mare care se aseamănă cu pomila unui dud. Acest vierme este larva muștei „strechii”. Această mușcă este foarte rea, căci produce vitelor, când le înțepă dureri foarte mari. Durerile sunt de așa natură încât vitele nu se uită unde sunt, ci aleargă peste holde în căd cu coada pe spinare ca nebune. De aceea și zicale: „a dat strechia în ele”. Când le înțepă mușca depune ouăle sale în pielea animalului, din cari ies apoi mai târziu se dezvoltă alte muște „strechii”.

Să se țină vitele pe timp cald și soare — când apare mușca — în grajd, iar coșurile să se scoală afară și să se nimicească prin foc. Vitele cari au mulți coși slăbesc, iar pielea lor la tăiere pierde din cauza aceasta din preț.

Înțepături de insecte.

Înțepăturile de insecte pot cauza animalelor nu numai dureri mari ci chiar și moartea. Să se avertize vitele de insecte prin fum sau să li spele pielea cu zeamă de tutun, zeamă de foi de nuc în oțet, etc.

La împunsături de albine sau vespi să se spele pielea cu apă cu sare, apă cu oțet sau apă cu amoniac, iar intern să li se deie vin cald, ceafa neagră sau ceai.

„Câmpul”.

Calul pentru agricultură

Calul care trebuie să facă muncile agricole și să ducă povari mari într'o gospodărie trebuie să fie puternic.

Scheletul care formează sprijinul pentru întregul organism trebuie să fie puternic, cu articulații largi, solide.

Mușchii trebuie să fie bine dezvoltăți. Pieptul trebuie să fie adânc și larg. Șalele și crupa largi.

Lungimea corpului nu trebuie să întrecă prea mult înălțimea la grebăn. Picioarele trebuie să nu fie prea înalte.

Acestea sunt câteva cunoștințe necesare aceluia ce vor să aibe cal bun pentru nevoile câmpului.

Marginea vârstei în industrie

Muncitorii mai bătrâni de 45 de ani nu sunt angajați la lucru în America.

Conform rezultatelor unei anchete făcute de Federația Muncitorilor Americani, fabricile nu mai angajează la lucru oameni trecuți de 45 ani. Sunt fabrici cari refuză a da de lucru chiar și celor mai bătrâni de 35 de ani.

Motivul, cari se dau de fabricanți pentru scoaterea bătrânilor din industrie sunt că omul tânăr poate învăța mai repede lucrul particular pe care trebuie să-l facă, că el lucrează mai repede și că prezintă o sarcină mai mică pentru patron în ceea ce privește asigurarea industrială pe care fabricantul e obligat prin lege a o purta pentru fiecare dintre muncitorii săi.

S'a dovedit că fabricile cari observă limita vârstei în angajările de muncitori sunt cele aparținătoare marilor corporațiuni. În unele din fabricile lui Henry Ford nu se angajează nici un muncitor care a trecut de etatea de 45 de ani. Nici chiar Statele Unite nu acceptă în serviciul poștal oameni trecuți de această etate.

Cercurile muncitorești privesc cu mare consternare rezultatul acestei anchete. Ele ar dori ca sau să nu se mai pună limita de vârstă, sau să se facă din partea statului un fel de aranjament pentru întreținerea muncitorilor bătrâni, cari în situația de azi sunt lăsați să moară de foame ca câinii, după ce o viață întreagă au muncit ca să aducă industria la dezvoltarea de azi și să facă milioane stăpânilor de uzine.

Pasul prim pe care muncitorimea organizată îl va face la congresul ei anual pare a fi acela de a cere o legislație potrivită, prin care să se vină în ajutorul muncitorilor respinși de la porțile fabricilor. Acest ajutor poate fi în formă de pensie sau de muncă în instituțiile comunitare, plășilor și statelor.

Este, într'adevăr, dureros ca un om care nu posedă altă avere afară de cele două brațe de muncă, să fie lăsat muritor de foame pentru că a atins etatea de 45 de ani. Mulți dintre aceștia au înaintat în etate cu fabrica la care au lucrat zeci

de ani, ajutându-o să se ridice de la un atelier mic la o uzină cu mare capacitate de producție și cu capital uriaș.

Legiferarea sigură ca va împina opuneri din anumite cercuri influente, însă ea are să reușască dacă toate Uniunile muncitorești o sprijinesc și dacă toți muncitorii caută să întărească aceste Uniuni, înscriindu-se în ele.

Pentru Casa culturală din Brașovul vechiu.

Pentru Casa culturală din Brașovul vechiu, ca urmare a apelului publicat în numărul trecut poporul al ziarului nostru, constatăm cu plăcere, că acest apel a găsit un ecou în sufletele Brașovenilor doritori de a vedea cât mai curând înălțat acest așezământ de cultură.

La colecta pe care ziarul nostru o deschide azi s-au făcut următoarele contribuții:

D-l Ioan Gh. Tiberiu, magazin de ferărie 5000 lei.

Constantin Prișcu transportă gratuit 20 000 bucăți cărămidă 6000 lei.

Nicolae Prișcu la fel 10.000 cărămidă, 3000 lei.

Cu acest prilej reînnoim din nou apelul pentru contribuții, pe cari le vom publica săptămânal în numărul popular. Lucrările pentru ridicarea Casei culturale s-au început și continuă cât va va permite timpul favorabil de toamnă.

Uniunea statelor europene

Părerea unui savant sârb.

La Belgrad ca și în alte mari centre au început discuții în păturile cele mai largi asupra proiectului lui Aristide Briand relativ la Uniunea statelor europene. Pe această cale se formează opinia publică a țării, care natural își va juca rolul ei la răspunsul guvernului. După cum se știe răspunsul guvernelor va fi dat după un an la Paris și apoi se așteaptă realizarea practică a ideilor lui Briand.

La ancheta organizată de ziarul „Vreme” în Iugoslavia, a trimis un foarte interesant răspuns, profesorul universitar dr. M. Novaković, care conferențiază la catedra de drept internațional și e consilier permanent la Ministerul de externe. După cuvintele sale ideile lui Briand nu sunt noul. Încă la începutul secolului al 17-lea, ministrul francez și consilier al lui Eric IV, Sully, a fost inițiatorul lor. Serioasă este însă împrejurarea, că această idee a fost adusă pe tapet tocmai acum, și aceasta desigur din pricina foarte importante.

Spiritul pătrunzător al lui Briand vede în viitor un mare pericol pentru pacea Europei și ar dori ca să se creeze o Uniune a țărilor europene spre a se preveni acest pericol. Însăși Liga Națiunilor este într'o anumită măsură o astfel de Uniune. Ea cuprinde însă toate continentele și nu numai statele europene. Dacă se va crea în sânul Ligii Națiunilor o nouă Uniune a statelor europene, ea va forma un grup puternic și strâns legat. Nu este însă nici o îndoială că în calea spre realizarea acestei idei sunt multe obstacole. Una din ele o formează divergențele de interese ale statelor europene, în urma războiului mondial. Consolidarea păcii poate fi realizată nu prin o schimbare a tratatelor de pace cum ar dori statele invlase, ci prin o înțelegere în baza acestor tratate. Înțelegerea e posibilă în primul rând pe terenul economic și cultural. Și tocmai cu această înțelegere e necesar a se începe.

Ceps.

Prețul oficial al cerealelor la Brăila

Marți, 1 Octombrie 1929.
 Grâu bun curat (80 kg. la hl.) 700 lei.
 Grâu mijlociu (77 kg. la hl.) cu până 5% corpuri străine 650 lei.
 Grâu (75 kg. la hl.) cu până la 5% corpuri străine 610 lei.
 Secară 445 lei.
 Orz (64 kg. la hl.) cu până la 5% corpuri străine 415 lei.
 Ovăz (42 kg. la hl.) 315 lei.
 Porumb dinte de cal nou 440 lei (Predare Oct.—Noemb. bordo-vapor).
 Fasole comună de Ialomița 1230 lei.
 Fasole de Moldova 1300 lei și Muntenia 1280 lei.
 Meiu 285 lei.
 Mazăre furaj 470 lei.
 Rapiță sălbatică 560 lei.

România Corpul Portărilor Tribunalului Brașov.

No. 6294—1929.

Publicațiune de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică că în baza deciziei Nr. G. 9888—1929 a Judecătoriei mixtă din Brașov, în favorul reclamantului Inst. de Credit „Albina” repr. prin avocatul dr. I. Garoiu pentru încasarea creanței de 3000 Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 11 Octombrie 1929, orele 9a. m. la fața locului în Brașov Str. Bulevardul Ferdinand No 13 și la ora 10 a. m. în Str. Barac No. 2 unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară 2 garderobe, o glindă, divan, masă, 3 scaune, 1 pat de fier în valoare de 3000 Lei.
 În caz de nevoie și sub prețul de estimare.
 Brașov, la 21 Septembrie 1929.
 F. Crișan, portărel.

Predare lecții la orice fel de materie pentru elevi de curs inferior. Informații la ziar. 7—0

Corpul Portărilor Tribunalului Brașov.

No. 6296—1929.

Publicațiune de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică că în baza deciziei No. G. 1957/1927 a Judecătoriei de ocol Brașov în favorul reclamantului Banca „Albina” din Brașov repr. prin avocatul dr. Ioan Garoiu din Brașov pentru încasarea creanței de 4200 Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 17 Octombrie 1929, orele 4d. m. la fața locului în comuna Râșnov jud. Brașov la domiciliul debitorului unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară vacă și cal în valoare de 17,000 Lei.
 În caz de nevoie și sub prețul de estimare.
 Brașov, la 17 Septembrie 1929.
 1079 1—1 Angelescu, portărel.

Prefectura județului Brașov. Serviciul Tehnic.

No. 2215 din 1 Oct. 1929.

Publicațiune de licitațiuni (cu termen redus).

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 17 (șapte spre zece) Octombrie 1929, orele 11 (unsprezece) a. m. se va ține licitație publică la Serviciul Tehnic al județului Brașov (Palatul Prefecturii Etaj II) pentru darea în întreprindere a lucrărilor specificate mai jos, necesare de executat în anul 1929, pe șoseaua județeană Brașov—Zizin—Vama—Buzăului, din județul Brașov, în valorile după devize, precum urmează:
 1. Repararea podurilor de lemn No. 29, 41 și 43, între km. 22—28. Valoarea după deviz: Lei 53,500.
 2. Repararea podurilor de beton No. 45, 51, 53, 60, 63 și 66, între km. 27—32. Valoarea după deviz: Lei 81,200.
 Dăți concurenți vor prezenta înaintea sau atunci oferte închise și vor depune garanția de 4%

(patru la sută) asupra valorii devizului.

Oferta trebuie să fie scrisă cîtef, preferabil la mașina de scris, să fie timbrată cu 11 lei, să nu conțină ștersături, raba-tul să fie scris în cifre și în litere.

Oferta trebuie să fie închisă, sigilată sau stampilată cel puțin cu un sfert de oră înainte de ora fixată pentru licitație.

Proiectele se pot vedea în fiecare zi de lucru, între orele 8—13, la Serviciul Tehnic al județului, unde se dau și informațiuni.

Supraoferte nu se primesc.
 Prefect,
 (ss) Dr. Suciu.

Șeful Serviciului Inginer-șef,
 1081 1—1 (ss) A. G. Igoreșcu.

Primăria Municipiului Brașov.

No. 27460/1929

Școala pregătitoare pentru ofițeri activi de artilerie.

Condițiunile de administrare se pot vedea în Secția militară a Municipiului Brașov. Concursul pentru ocuparea locurilor vacante se va ține în ziua de 8 Octombrie a. c., la Bucu rești.

Brașov, la 1 Octombrie 1929.
 Comisia interimară,
 Președinte: Secretar general:
 Cuteanu. Socaciu.
 1077 1—1

De vânzare din mână li-be a casele din Str. Pe Tocile No. 12. În formațiuni la proprietar. 1—2

Primăria municipiului Brașov.

No. 27061/1929

Publicațiune

Se aduce la cunoștință publică, că s'a găsit în ziua de 24 Septembrie a. c., la fabrica Frații Schmidt o vacă de bivoliță (cu semnul (V/21) la cornul drept).

Proprietarul vacii se va adresa cu dovada de proprietate în termen de 8 zile dlui Andrei Gusbath, strada de Mijloc No. 106, căruia vaca s'a dat în îngrijire.

După expirarea termenului vaca va fi vîndută prin licitație publică în baza art. XII. al legii din 1894.

Brașov, la 30 Sept. 1929.
 Comisia interimară:
 Președinte: Secretar general:
 Cuteanu. Socaciu.
 1076 1—2

Cețiți și răspândiți „Gazeta Transilvaniei” cel mai vechi ziar românesc

Bibliografie

Au apărut în Editura Institutului de arte grafice „Scri-sul Românesc” Craiova manualele de curs primar (abecedar, cărți de cetire pentru toate 7 clasele, gramatică, geografie, arit-metici, desen și caligrafie) ale D-lor Pompiliu Dan inspector școlar Oradea, I. Dumitrescu și P. Petrescu.

Cărțile sunt scrise și cu con-siderare la trebuințele specifice ardelenesti, limbaj ușor potrivit pentru copiii noștri, tipar frumos, hărți și ilustrații bine reușite a-trăgătoare. Se pot comanda prin orice librărie și direct dela „Scri-sul Românesc” Craiova. lui Brașov.

Aviz

Reuniunea Economică din Scheii Brașovului, anunță pe toți membrii că Duminecă, în 6 Oct. a. c., ora 8 a. m., va fi răvâș-tul oilor, în grădina d-lui Ioan Lupșan brigadir din Strada Pa-jiște b) No. 45. 2—3

„Omul cuminte intră de timpuriu în Reuniunea de invaliditate a muncitorilor asigurându-și zilele bătrâneții.”

Se poate înscrie: Brașov, Stația Pieții de plimbare, la casa nr. 11 a lui Ernest Garay.

TEREN ȘI LOCAL INDUSTRIAL

Se caută în Brașov sau împrejurimi, de cumpărat sau de închiriat, teren mare, de preferință având construcție de minimum 4000 metri pătrați, acoperiți, cu posibilități de mărire, servind pentru local industrial. Clădirea se cere să fie luminoasă și preferabil par-terre.

Oferte la SAXONIA Brașov sub: „Local Industrial”.

România
Prefectura Județului Brașov
Comisiunea Județeană în vederea aplicării Legei pentru organizarea Administrațiunii locale.

No. 10240—1929.

Publicațiune

Noi dr. Aron Suciu, Prefectul județului Brașov, în calitate de președinte al comisiunii județene, înstituită în vederea aplicării legii pentru organizarea administrațiunii locale, potrivit cu dispozițiunile cuprinse în circularele Ministerului de Interne, Comisiunea Centrală No. 18 din 26 August, No. 24 din 7 Septembrie și No. 137 Al. din 26 Septembrie 1929 asupra pregătirii lucrărilor în vederea alegerilor comunale și de județ în conformitate cu Art. 375 și 382 din susmenționata lege, aducem la cunoștința interesaiților următoarele:

- A) Alcătuirea listelor de membri ai comunelor.**
- Listele de membri ai satelor și comunelor alcătuite și întocmite în conformitate cu Art. 540 din Legea citată mai sus, se trimit primăriilor comunale pentru afișare timp de 2 zile.
- Locuitorii vor fi înștiințați despre afișare în modul obișnuit în localitate de autoritatea comună.
- Calitatea de membru, la punerea în aplicare a legii o au:
- Art. 12. a) Toți cei înscrși în listele electorale comunale, precum și soțiiile lor și copiii, cari locuiesc cu părinții.
- Acei cari deși nu se află înscrși în listele electorale pot dovedi că au fost înscrși în trecut sau au fost omși pe nedrept.
- b) Toți cetățenii așezați de un an în comună și cari vor face cerere prin care reclamă calitatea de membru al comunei și fac dovadă că au contribuit la sarcinile comunale.
- Art. 540. Locuitorii omși din listă vor putea face contestație în timp de 10 zile la comisiunea de plasă respectivă, care este obligată a se pronunța asupra contestațiilor a doua zi și după impli-rea termenului de mai sus.
- Părțile interesate vor fi înștiințate personal, în timp de 3 zile dela pronunțare.

- In 7 zile dela înștiințare cei interesați vor putea face apel la Judecătoria de Ocol.
- Judecătorul se pronunță îndată la prezentarea cererii dispunând în cazul, când o găsește întemeiată, înscrierea în listă și a aduce această hotărîre la cunoștința consiliului respectiv printr'o adresă.
- Art. 541. Cei cari au fost omși din listă și cari n'au făcut contestație vor putea face aceasta și cu termenele și procedura prevăzute de legea electorală pentru listele electorale, urmând ca instanțele în drept să se pronunțe și asupra calității de membru al comunei în legătură cu celelalte condițiuni stabilite pentru înscrierea în liste.
- B) Alcătuirea listelor de alegători la sate, comune și județ.**
- Pe baza listelor de membri ai comunei, întocmite pe sate, comisiunile de plăși vor alcătui listele electorale pentru sate și comunele rurale Art. (542). Potrivit Art. 375 și următorii din lege, comisiunile vor trece în aceste liste pe toți membrii comunelor din circumscripția respectivă (art. 552), cu distincția pentru dreptul de vot al femeilor, dacă au 21 ani și nu se află în nici unul din cazurile de incompatibilitate, incapacitate sau nedemnitare prevăzute de Legea electorală.
- Legea acordând drept de vot și femeilor, vor fi trecute în listele electorale respective și femeile (Art. 375, alin. 2.) cari pe lângă condițiunile arătate mai sus pentru alegătorii bărbați, vor mai îndeplini și una din următoarele condițiuni:
- a) Să aibă cunoștințele ciclului inferior secundar, normal sau profesional, condițiuni ce se va dovedi cu certificate de absolvire a cursurilor școlare respective:
- b) Să fie funcționare de Stat, județ sau comună, condițiuni care se va dovedi cu un certificat eliberat de autoritatea căreia aparține femeia funcționară;
- c) Să fie văduve de războiu ceia ce se va dovedi cu titlul de pensiuine, eliberat de Ministerul de Războiu.
- d) Să fie decorate pentru activitate în timpul războiului, ceia ce se va dovedi cu brevetul de decorație.
- e) Să fi făcut parte la promulgarea legii din conducerea societăților cu personalitate juridică, cu scop de revendicări sociale, propagandă culturală sau de asistență socială, făcând dovada cu certificatul eliberat de președintele asociațiunii respective

- și prin care se va arăta că a făcut parte din comitetul de conducere:
- II. Comisiunea județeană pe temeiul lucrărilor de mai sus va întocmi listele electorale pentru județ, urmând aceeași procedură cu distincțiunea, că pentru judecarea contestațiunilor, vor fi competente Tribunalele de județ.
- III. Pentru aplicarea dispozițiunilor cuprinse în Art. 382 din Legea citată, se aduce la cunoștința cetățenilor români, majori, ne aflați în nici unul din cazurile de incapacitate sau nedemnitare arătate în Legea electorală și netrecuți în listele întocmite conform normelor expuse mai sus că au dreptul de a cere înscrierea în listele electorale, la primăria comunei a cărei membrii sunt.
- IV. Termenele de contestație pentru listele de membrii ca și pentru listele electorale, curg pe ziua afișării lor.
- V. Listele electorale, conform Art. 540 alin. 7 din legea electorală vor fi afișate în cuprinsul fiecărei comune și vor sta astfel timp de 20 zile la Primăria comună și Prefectura județului.
- VI. Contestațiile privitoare la omșiuni sau ștergeri din liste se fac în conformitate cu legea electorală (Art. 12) și se înaintează la Judecătoria de Ocol în termen de 20 zile cât durează afișarea.
- VII. Asupra cererilor de contestație judecătorul se pronunță imediat la prezentarea lor dispunând în cazul când cererea este admisă, prin adresă către comisiunea de plasă, înscrierea în lista alegătorilor.
- Contestațiunile se judecă în termen de 15 zile dela primirea lor, iar hotărîrea judecătorului este definitivă și nu poate fi atacată decât cu recurs, care nu suspendă executarea.
- Pentru contestațiunile la listele județene este competente Tribunalul de județ, care judecă în aceleași termene și cu aceleași proceduri.
- După trecerea acestor termene, listele rămân definitive.
- Comisiunile de plasă ai căror președinți sunt d-nii Pretori, funcționează la sediul plășilor, iar comisiunea județeană funcționează la Palatul Prefecturii de județ, în timpul orelor de serviciu.
- Brașov, la 30 Septembrie 1929.
- Prefect: Sec. Gen. Jud. Serv. Adm.
 Dr. Aron Suciu. P. Bărbat.

Problema muncitorească

Cum vrea guvernul să vină în ajutorul muncitorilor.

D. N. M. Demetrescu, secretarul general al ministerului muncii, a făcut ieri reprezentanților presei, următoarea expunere asupra problemelor muncitorești:

Lipsa de lucru (Șomajul).

— „Problema șomajului — începe d. Demetrescu — este aceea care ne dă mult de lucru.

Am moștenit în câmpul muncii o criză necunoscută încă în țara noastră, a cărei accentuare ne-a impus o atențiune de fiecare clipă.

Dela începutul guvernării, d. ministru I. Răducanu, și-a dat seama de proporțiile — în viitor — ale problemei, sesizând guvernul care, încă în iarna trecută, a hotărât campania de lucrări publice ce se continua cu febrilitate, ocupând mii de muncitori.

Osebit, ministerul muncii, cu toată sărăcia fondurilor sale, a organizat, în diferite centre ale țării cantine muncitorești, unde cei lipsiți de lucru au găsit o hrană suficientă. La fel nu puține au fost ajutoarele bănești acordate celor mai năpăstuiți.

E jocul de altfel să menționez că grație tactului dlui ministru Răducanu concederile intenționate de unele mari industrii nu s'au mai produs, ba ceva mai mult, inaugurându-se sistemul muncii prin rotație cu sacrificiile — bucuros acceptate — ale multora din lucrători, cei concediați au fost reprimiți la loc.

Imprumutul de muncitori pentru Franța.

Cum însă Statul nostru nu are posibilitățile bugetare ale altor țări guvernul a hotărât să soluționeze problema șomajului de maniera în care și alte țări, realmente industriale, au făcut-o: *Imprumutul de muncitori*. Au recurs la el și recurg încă: Italia, Polonia, Belgia, Cehoslovacia, Jugoslavia și chiar Anglia care întreprinde peste un milion șomeri.

După discuții urmate între delegații Franței și României s'a ajuns la întocmirea unui proiect de tratat de muncă, proiect insușit de către guvernul nostru și care după sosirea acceptării lui și de către guvernul francez, va deveni de imediată aplicare.

In baza acestui tratat vor putea pleca în Franța Continentală, în condițiuni excelente de salarizare toți cei ce n'au ocupație la noi.

E vorba numai de muncitorii industriali, nu și de cei agricoli, cum greșit s'a afirmat. Deodată cu rezolvarea acestei probleme, ministerul nostru creează la alcătuirea regulamentului legii contractelor de muncă. În câteva zile anteproiectul acestui regulament va fi supus și discuțiilor părților interesate după care va lua formă definitivă.

Asigurările sociale.

Pentru desăvârșirea programului reformei muncitorești, ministerul muncii se ocupă cu unificarea și reorganizarea asigurărilor muncitorești a căror alcătuire, în forma de azi, nu mai corespunde necesităților.

Se lucrează actualmente sub conducerea dlui M. Enescu, directorul general al Asigurărilor Sociale, un proiect de lege care să facă din instituția Casei centrale un așezământ unde găsul celor direct interesați să fie singurul chemat a se pronunța.

Vom descongesciona birourile, realizând economii impor-

tante. Vom crea un sistem de asistență medicală, menit să compenseze sacrificiile ce le fac asigurații.

De altfel, în viitor, Casa centrală va avea la bază principiul autonomiei, Statul rezervându și doară dreptul de control.

După dorința dlui ministru I. Răducanu, proiectul de lege al Asigurărilor sociale urmează să treacă prin Parlament încă în sesiunea care se va deschide peste două săptămâni.

Problema construcțiilor.

O altă problemă însemnată este aceea a construcțiilor pentru muncitori. Personal am studiat chestiunea împreună cu o Comisiune instituită de d. ministru Răducanu, și am primit și o serie de oferte prin care mai multe consoții financiare străine se oferă să ne sprijine opera de construcții în genere și de construcții muncitorești în special.

Nu este exclus ca această

chestiune a capitalului neceser construcțiilor să fie rezolvată la Berlin de către d. ministru Răducanu.

Migrațiunile.

În sfârșit — ne mai spune d. N. M. Demetrescu — o chestiune care ne preocupă de aproape, este aceea a migrațiunilor. Normele ce călăuzesc eșirile din țară ale românilor dornici să și trăiască viața de muncă în alte țări, și cele care diriguiesc intrarea în țara noastră a muncitorilor străini, eu a fi revizuite în așa fel, în cât să se acorde, pe deoparte cea mai mare atențiune la părăsirea țării de către elementele muncitoare indigene, iar pe de altă parte să fie cât mai mult ocrotite interesele muncitorilor noștri față de elementele nefolositoare străine.

În acest sens pregătesc lucrările necesare pe care le voi supune dlui ministru Răducanu imediat după sosirea d sale în țară.

Mai departe d. secretar general Demetrescu arată că și chestiunea învățământului muncitoresc preocupă pe actualul ministru al muncii. D-sa expune cele realizate până acum pe acest teren.

Persecutarea instituțiilor românești din secuime.

Primim următoarele plângeri, asupra cărora atragem atențiunea celor în drept:

In comuna Sâncrăieni, jud. Ciuc — de un timp îndelungat se duce o vie campanie contra Românilor și a instituțiilor românești. Ani de-arândul au atacat — cu tot felul de reclamațiuni nefondate — pe notarul comunal, văzând că nu-i pot găsi nici o vină, l-au lăsat în pace pe un timp scurt. Au izgonit pe șeful de gară în anul trecut, iar în anul curent — pe al doilea. Că au avut ceva vină — este adevărat, dar s'a făcut mai mult din ură.

Acuma a început campania contra școlii românești, condusă de învățătorul secuic Ciser Gavrilă. L-au ponegriț, ba jocorit în tot felul — prin „Brasoi Lapok“ și „Keleti Ujság“ — pentru că a înscris pe niște copii — de origină români — la școala de stat.

Ura manifestată de acești secuici — față de școala primară în special și față de tot ce este românesc — în general — nu a fost destulă, ci delegatul perm. Keresztes Andrej — luat pialra școlii — care formează proprietatea comunei, iar pe urmă fiind prins de către postul de jandarmi, a afirmat că a luat-o împrumut. Iată deci că nu se liniștesc de loc — numai ca să facă imposibilă construirea școlii primare de stat, care este deja aprobată de către forurile în drept.

Tot felul de piedeci se pun și tot felul de reclamațiuni se înșcenează — pe la autorități, numai ca să intimideze pe funcționarii români, ca să nu cuteze să și facă datoria ce le incumbă. Nu vreau nici să audă de școli românești ori ca să învețe românește, exerciți o teroare asupra locuitorilor de origină români, așa că avem Români cari și-au trimis copiii la școala maghiară de frica lor, ca să nu li-se întâmple ceva. Cea mai tristă soartă o au aceștia, căci de frică nici nu cutează să spună că sunt români, — așa de mare presiune morală se exercită — din partea conducătorilor spirituali ai secuilor.

În anul al 10-lea de stăpânire românească s'a mai auzit

asa ceva? Oare până unde mergem cu indulgența?

Supun aceste fapte, la cunoștința d-lui prefect și a d-lui ministru de interne — spre a lua măsurile necesare — de îndreptarea moravurilor însușite de acești secuici — prin prigonirea instituțiilor românești.

Un abonat.

Concentrările de trupe din toamnă

In cursul acestei toamne se vor face următoarele concentrări de trupe:

1. Toți rezerviștii contingentelor 1920, 1921, 1922, 1923, 1924 și 1926 chemați la concentrare pentru instrucție în perioada 5-24 Iunie și cari nu au executat concentrarea din diferite motive (amânați, nesupuși etc).

Concentrarea va fi de 20 zile cu începere dela 14 Octombrie și până la 2 Noembrie inclusiv.

2. Se vor concentra pentru 25 zile (9 Octombrie—2 Noembrie inclusiv) călărăși cu schimbul din ctg. 1927, cari vor veni la concentrare cu caii lor proprii.

3. Toți sublocotenenții de rezervă din infanterie, cavalerie, geniu și artilerie din clasele 1919, 1920, 1921, 1922, 1923, 1924 și 1925, cari au fost chemați la concentrare în 1928, dar cari nu au executat-o din diferite motive (amânați, bolnavi, nesupuși la concentrare, etc.).

4. Toți sublocotenenții clasei 1928, cari nu au fost chemați la concentrare din 1928.

5. Locotenenții și căpitanii de rezervă, cari au fost chemați la concentrare în 1828, dar cari nu au executat-o din diferite motive.

6. Ofițerii de rezervă cari cer a fi concentrați pe socoteala lor proprie.

Durata concentrării 30 zile — dela 4 Octombrie (inclusiv) la 2 Noembrie (inclusiv).

Restaurantul GROS

In fiecare seară concertează o orchestră escelentă vie-neză de salon. Beaturi și bucătărie escelentă. Serviciu 1083 solid. 1—2

Ultime stiri

Starea Regentului Buzdugan

București, 3 Oct. — Ministrul Casei regale ne-a comunicat azi-noapte următorul buletin medical:

Inaltul regent, d-l Gh. Buzdugan, a prezentat la ora 9 seara, o temperatură de 38,5; pulsul 96.

Iritatiia căilor de eliminare renale accentuându se, cu tendință la colecțiune, s'a hotărât o intervențiune chirurgicală. Aceasta s'a executat la ora 10 seara, de către d-l profesor dr. Amza Jianu, asistat de către d-l conferențiar dr. Gh. Marinescu și d-l dr. Cojan. Operațiua a fost foarte bine suportată.

București, 2 Oct. 1929.

Prof. dr. Nanu Muscel, prof. dr. A. Theohari, prof. dr. Amza Jianu, dr. D. A. Popovici, dr. T. Mironescu, dr. Gh. Marinescu, dr. B. Teodorescu, dr. Gh. Cojan.

Timbrul de asistență a fost suprimat

BUCUREȘTI 3 Oct. — Consiliul consultativ al comunicațiilor a hotărât ieri d. a. desființarea timbrului de asistență socială pe următoarele categorii de corespondențe:

25 bani la scrisorile interne; 25 bani la cărțile poștale interne; 50 de bani la telegramele interne prezentate; 50 bani la convorbirile telefonice interurbane și 1 leu la telegramele externe prezentate.

In schimb s'a majorat la 6 lei taxa internă a scrisorilor, pentru prima unitate de greutate.

INFORMAȚIUNI

D-l ministru Voicu Nițescu sosind la Brașov a plecat azi d. a. însoțit de d-l prefect și parlamentari în județ.

Cununie. Duminecă în 6 Oct. orele 12 $\frac{1}{2}$ d. a. va avea loc în Biserica ortodoxă din comuna Sânpetru cununia religioasă a d-rei Anicuța Buștea, fiica fruntașului nostru Nicolae Buștea ajutor de primar în Sânpetru, cu d-l Gheorghe Grecu meseriaș. Nuni vor fi d-na și d-l senator V. Branisce.

Felicitări.

O dimisie semnificativă Ziarele bucureștene înregistrează știrea, că d-l C. Argetoianu a demisionat din partidul liberal, Dimisia însă n-a fost încă primită. Motivul dimisiei este conflictul ivit între d-sa și d-l V. Brătianu pe chestia nou înființatei „Societăți bancare române“, care nu intră în concepțiile financiare ale d nului Brătianu.

Reducerea lucrului la Fabrica de avioane. In urma reducerii comenziilor de avioane, direcțiunea întreprinderii I. A. R. a trimis întregului său personal o circulară prin care se dă cuvenitul preaviz de trei luni anunțându-se salariații, că la 1 1 Ianuarie sunt puși în disponibilitate. Fabrica face însă o rezervă comunicând slujbașilor săi că de îndată ce se vor re-lua comenzile de avioane se va face apel la serviciile celor concediați.

Accident de avioane la Brașov. Un accident de avion s'a întâmplat Duminecă la Brașov. O escadrilă de 7 avioane plecată din Buzău, a evaluat deasupra orașului nostru, după care s'a pregătit o aterizare. Aterizarea făcându-se concomitent de către cele 7 aparate, s-a produs o ciocnire între două din ele. Avionul „Focker“ condus de pilotul Ioan Gheorge dela școala de aviație din Buzău, s-a ciocnit cu un alt aparat „Focker“. Ambele avioane și-au sfărâmat helicele și s-au ales și cu alte avarii. Piloții celor două aeroplane au ușoare leziuni. Autoritățile militare au deschis o anchetă.

O desmințire. Unele ziare bucureștene și după ele un ziar local au înregistrat știrea alarmantă, că d-l Popp, primul președinte al Curții de Apel din Brașov ar fi căzut zilele trecute victimă unui grav accident de automobil la Nissa. Adevărul este că acum o lună s'a întâmplat de fapt d-lui prim-președinte la Nissa un accident, fiind lovit de-o camionetă alegându-se cu unele leziuni. Astăzi însă d-sa se găsește la Brașov deplin restabilit și în funcția sa înaltă.

Stofe de uniformă pentru elevii cu reducere la
EMIL BOLOGA
depozitul fabricelor
BUHUȘI și PREJMER
BRAȘOV
Piața mare Târgul Grăului No. 3.

AVIZ. Biroul meu de traduceri și legalizări l am mutat, cu ziua de 30 Septembrie a. c. din Str. Porții 44, în Șirul Inului 30.
Dr. I. Lemeny. 1—0

Noul regim al restaurantelor din stațiunile C. F. R.

Direcțiunea generală c. f. r. a anulat dispozițiunile anterioare pe baza cărora concesionarii de restaurante și bufete de prin stațiuni, beneficiau de reduceri de taxe pentru transportul lemnelor de foc, sau al ghiței necesare concesiilor lor.

In consecință nu se vor mai elibera mandate de transport în acest scop iar transporturile respective se vor trata conform normelor generale.

Pe de altă parte, reducerea de 40 la sută, pe care concesionarii de restaurante și bufete erau dator să o facă la plata consumațiilor făcute de personalul cefeșt și alții, desființându-se, prin noul tip de contract, nimeni nu va mai avea dreptul a pretinde vre-o reducere concesionarilor cari au contracte noi, încheiate după data de 1 August 1929.

Face excepție dela această regulă, numai personalul cefeșt de serviciu și numai la restaurantul sau bufetul din stațiua unde execută serviciul. In numărul acestora intră și personalul care face serviciul prin detașare.